

Ár 2013, föstudaginn 20. desember er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Unnur Erla Jónsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 77/2013**:

M
gegn
F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 2. september 2013, með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 1. september 2013. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 3. september 2013, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dagsettu 9. október 2013. Var bréfið sent sóknaraðila, með bréfi nefndarinnar, dagsettu 21. október 2013, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust með bréfi, dagsettu 19. nóvember 2013.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 20. desember 2013.

II.

Málsatvik.

Þann 23. janúar 2008 sótti sóknaraðili um myntvultureikning, nr. X. Tegund myntar voru svissneskir frankar. Áætluð mánaðarleg velta reikningsins var minni en kr. 250.000 á mánuði.

Þann 23. janúar 2008 sótti sóknaraðili um myntvultureikning, nr. Y. Tegund myntar var japönsk jen. Áætluð mánaðarleg velta reikningsins var minni en kr. 250.000.

Þann 24. janúar 2008 var tryggingarbréf nr. Z gefið út af sóknaraðila til F. Gerði sóknaraðili kunnugt að til tryggingar skilvísri og skaðlausri greiðslu á öllum skuldum og fjárskuldbindingum hans við F, nú eða síðar, allt að fjárhæð kr. 10.000.000 væri fasteignin að A, sett að veði á 3. veðrétti.

Þann 21. október 2008 var veðið til tryggingar tryggingarbréfi nr. Z flutt af A yfir á B.

Þann 10. júlí 2012 var skuldabréf nr. Þ að fjárhæð kr. 10.345.000, gefið út af sóknaraðila til varnaraðila. Handskrifað hefur verið við undirskrift sóknaraðila: „*Með fyrirvara um hugsanlega betri rétt neytenda/skuldara*“.

Þann 4. janúar 2012 var sóknaraðila sendur endurútreikningur myntvultureiknings nr. Y. Staða fyrir endurútreikning var neikvæð um kr. 10.827.097 og staða eftir endurútreikning var kr. -5.190.320. Fram kom í bréfi varnaraðila að það væri mat bankans að myntvultureikningurinn kvæði á um ólögmæta gengistryggingu. Í samræmi við ákvæði laga nr. 38/2001 hefði myntvultureikningurinn verið endurútreiknaður, miðað við lægstu óverðtryggðu vexti sem Seðlabanki Íslands birti sbr. 10. gr. sömu laga. Ljóst væri að ekki væri um erlendan myntvultureikning að ræða og því hefði reikningnum verið breytt í íslenskan tékkareikning og hefði hann fengið númerið Æ 0140-26-799001.

Þann 4. janúar 2012 var sóknaraðila sendur sambærilegt bréf vegna myntvultureiknings nr. X. Staða fyrir endurútreikning var neikvæð um kr. 9.193.556 og staða eftir endurútreikning var kr. -5.098.668.

Sóknaraðili óskaði eftir því að myntvultureikningar nr. Y og X yrðu endurreiknaðir sem gengistryggð lán með hliðsjón af dómi Hæstaréttar í málum nr. 600/2011 og 464/2012. Varnaraðili svaraði þann 21. ágúst 2013 og sagði það afstöðu bankans að myntvultureikningar bankans væru gild lán í erlendum gjaldmiðli og féllu ekki undir lög nr. 38/2001. Þetta mat byggði á dómi Hæstaréttar í máli nr. 467/2011. Niðurstaðan væri sú að bankinn hefði reiknað myntvultureikningana umfram skyldu en bankinn myndi ekki gera frekari leiðréttingar á þeim endurútreikningi.

Þann 3. september 2012 fór sóknaraðili fram á að varnaraðili skilaði honum til baka hlutum í félaginu C ehf. eða afskrifaði að öðrum kosti skuldir hans við bankann. Varnaraðili svaraði þann 26. september 2012 og benti á að bankinn ætti enga hluti í félaginu og gæti því ekki ráðstafað hlutum í því. Því gæti bankinn ekki orðið við fyrri kröfunni. Ekki væri hægt að verða við seinni kröfunni vegna þess að ekki væri að sjá að fyrir lægju réttmætar ástæður til að skuldir sóknaraðila við bankann yrðu afskrifaðar.

Sóknaraðili skaut málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 2. september 2013.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili biður um löglega og sanngjarna leið við lausn á lánamáli.

Sóknaraðili vísar til þess að árið 2000 hafi hann stofnað fyrirtækið C ehf. og lagt mikla vinnu og fórnarkostnað í að byggja það upp. Hafi fyrirtækið átt að vera lífeyrir hans og fjölskyldu hans. Árið 2007 hafi lán C ehf. verið endurskipulögð með ólöglegum erlendum lánum í samráði við starfsmenn varnaraðila sem hafi haft skelfilegar afleiðingar fyrir rekstur fyrirtækisins sem hafi endað þannig að sóknaraðili hafi þurft að gefa hlut sinn í fyrirtækinu árið 2009. Hafi hann þurft að leita á önnur mið til að afla tekna fyrir fjölskyldu sína og heimili.

Bendir sóknaraðili á að við kaup á húsnæði árið 2007 hafi honum verið lánað af varnaraðila brúarlán, myntveltur í svissneskum frönskum og japönskum jenum, kr. 8.000.000 sem hafi verið lagðar inn á reikning hans að ráðleggingu útibússtjóra. Greiða hafi átt niður myntveltunnar með arðgreiðslu frá C ehf.

Sóknaraðili segist í dag standa eftir með óskiljanlegan útreikning varnaraðila á ólöglegum myntveltum upp á c.a. 12 milljónir. Telji varnaraðili skuldirnar löglegar ásamt fleiri skuldum. Þá hafi sóknaraðili engar arðgreiðslur frá fyrirtæki sem átt hafi að vera lífeyrir. Kveðst sóknaraðili hafa leitað eftir sanngjarnri og löglegri lausn frá útibúi án árangurs.

Sóknaraðili segir að hann muni ekki vísa til laga á meðan mál þetta sé fyrir nefnd, enda sé hann ekki lögfræðimenntaður. Muni hann gera það með aðstoð lögfræðings þegar þar að komi.

Sóknaraðili vísar til þess að ekkert greiðslumat hafi farið fram, engar upplýsingar séu á lánaformi, greiða hafi átt myntveltunnar með arðgreiðslum frá fyrirtæki sem ekki sé í eigu sóknaraðila í dag samkvæmt leiðbeiningu starfsmanns varnaraðila, ekkert frumrit tryggingarbréfs finnst á eign hans.

Sóknaraðili bendir á að þegar málið fari fyrir dómstóla muni hann sanna með gögnum og vitnum aðdraganda varnaraðila á myntveltugjörningunum og þvingana hans þegar sóknaraðili hafi þurft að láta sinn hluta C ehf. af hendi. Starfsmenn varnaraðila sem komið hafi að gjörningnum verði gerðir ábyrgir, myntveltugjörningur verði látinn niður falla vegna forsendubrests og ólögmatís. Sóknaraðili muni fá bætur vegna taps á hlut í fyrirtæki.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að kvörtun sóknaraðila verði vísað frá. Til vara er þess krafist að kröfu sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili byggir aðalkröfu sína á b- og e-liðum 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki. Bendir varnaraðili á að í kröfugerð sóknaraðila sé beðið um „löglega og sanngjarna leið við lausn á lánamáli“. Að mati varnaraðila sé kröfugerð sóknaraðila svo óskýr að hún sé ekki tæk til úrskurðar og málsatvik illa upplýst. Engar lagatílvísanir eða málsástæður séu til stuðnings kröfu sóknaraðila og því ómögulegt fyrir varnaraðila að taka til varna í málinu. Einnig sé kröfugerðin það óskýr að úrskurðarnefndin geti ekki orðað niðurstöðu sína í samræmi við hana. Að mati varnaraðila séu því skilyrði ákvæðis 1. málsl. e-liðar 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefndina ekki uppfyllt. Þá telur varnaraðili kröfugerð sóknaraðila ekki uppfylla skilyrði b-liðar 6. gr. samþykktu nefndarinnar. Í kvörtuninni komi enda ekki fram hvernig meta megi umrædda kröfugerð til fjár. Sé því ljóst að skilyrðum ákvæðis b-liðar 6. gr. samþykktanna sé ekki fullnægt.

Verði ekki fallist á kröfu varnaraðila um frávísun málsins krefst varnaraðili þess að kröfum sóknaraðila verði hafnað. Í kvörtuninni sé rakið að sóknaraðili hafi gefið eftir sinn hlut í fyrirtækinu C ehf. árið 2009. Við kaup á húsnæði árið 2007 hafi hann fengið svokallað brúarlán (myntveltur) hjá varnaraðila að jafnvirði kr. 8.000.000 sem hafi verið lagðar inn á reikning hans. Í dag standi hann eftir með „óskiljanlegan útreikning F af ólöglegum myntveltum/kúlulánum upp á ca. 12 millj. sem [bankinn] segi að séu löglegar ásamt fleiri skuldum en engar arðgreiðslur frá fyrirtæki sem [hafi átt] að vera lífeyrir“. Í kvörtuninni komi jafnframt fram að sóknaraðili hafi leitað eftir „sanngjarnri og löglegru lausn frá útibúi án árangurs“.

Varnaraðili tekur af framangreindu tilefni fram að bankinn hafi ávallt reynt að koma til móts við óskir sóknaraðila. Þannig hafi varnaraðili boðið sóknaraðila að skuldbreyta lánum hans hjá bankanum í samræmi við greiðslugetu hans. Varnaraðili hafi hins vegar ekki getað orðið við þeirri kröfu sóknaraðila að bankinn „skili“ honum til baka hlutum hans í félaginu C ehf. eða afskrifi að öðrum kosti skuldir hans við bankann. Varnaraðili hafi enda aldrei leyst til sín hluti í félaginu og hafi því ekki getað ráðstafað hlutum í því. Varnaraðili hafi á sínum tíma auk þess ekki á nokkurn hátt haft með sölu á hlutum í félaginu að gera fyrir utan að fallast á að aflétta sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila vegna skulda félagsins hjá bankanum gegn frekari

tryggingu frá fyrrverandi viðskiptafélaga sóknaraðila og kaupanda að hlutum sóknaraðila. Varnaraðili fær ekki séð að nokkuð óeðlilegt hafi átt sér stað við lánaferlið sem gæti gefið tilefni til þess að verða við kröfum sóknaraðila. Varnaraðili hafi heldur ekki getað fallist á kröfu sóknaraðila um afskriftir enda liggja ekki fyrir réttmætar ástæður til þess að skuldir sóknaraðila við varnaraðila verði afskrifaðar.

Varnaraðili tekur fram hvað varði athugasemdir sóknaraðila við myntveltulán hjá varnaraðila að í samræmi við dóm Hæstaréttar í máli nr. 467/2011 sé það mat varnaraðila að myntvultureikningar bankans séu gild lán í erlendum gjaldmiðlum og falli því ekki undir lög nr. 38/2001. Í framangreindum dómi hafi Hæstiréttur komist að þeirri niðurstöðu að yfirdráttur í erlendri mynt væri erlent lán. Eins og fram komi í bréfum varnaraðila til sóknaraðila, dags. 4. janúar 2012, hafi bankinn reiknað myntvultureikninga umfram skyldu og breytt í íslenskan tékkareikning. Þar sem Hæstiréttur hafi komist að þeirri niðurstöðu í framangreindum dómi að yfirdráttur í erlendri mynt væri erlent lán hafi bankinn hins vegar ekki gert frekari leiðréttingar á framangreindum endurútreikningi, sbr. bréf bankans til sóknaraðila, dags. 21. ágúst 2013.

V.

Niðurstaða.

Í 6. gr. samþykktar fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki er fjallað um þau mál sem nefndin fjallar ekki um. Samkvæmt e-lið 6. gr. samþykktanna fjallar nefndin ekki um mál sem eru það óljós, illa upplýst eða kröfur aðila svo óskýrar að þau eru ekki tæk til úrskurðar.

Sóknaraðili krefst löglegrar og sanngjarnar leiðar við lausn á lánamáli. Krafa sóknaraðila virðist lúta að myntvultureikningum nr. X og Y og sölu á hlutum í félaginu C ehf. Til stuðnings kröfum sínum reifar sóknaraðili málsatvik eins og þau snúa við honum en segir að hann muni ekki vísa til laga á meðan mál þetta sé fyrir nefnd. Muni hann sanna mál sitt með gögnum og vitnum þegar það fari fyrir dómstóla.

Krafa sóknaraðila að því er varðar greinda myntvultureikninga virðist snúa að ráðleggingum starfsmanna varnaraðila, endurreikningi lánsins, greiðslumati, upplýsingum á lánaformi og frumriti tryggingarbréfs. Ekki er þó útskýrt hvernig umrædd atriði tengjast kröfugerð sóknaraðila um sanngjarna lausn á lánamáli. Verður að telja að mál þetta varðandi myntvultureikninga nr. X og Y sé svo óljóst og illa upplýst að ekki verði hjá því komist að vísa því frá, sbr. e-lið 6. gr. samþykktar fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Sóknaraðili vísar til þess að lán C ehf. hafi árið 2007 verið endurskipulögð með ólöglegum lánum en gerir annars hvorki grein fyrir því hvort þar er átt við umrædda myntvultureikninga sem stofnaðir voru 2008 eða önnur lán, né því að hvaða leyti umræddar lánveitingar brutu í bága við lög.

Krafa sóknaraðila að því er varðar félagið C ehf. virðist snúa að meintri aðkomu varnaraðila að sölu hluta sóknaraðila í félaginu. Sóknaraðili færir ekki rök fyrir kröfu sinni en varnaraðili kveðst ekki hafa haft með sölu á hlutum í félaginu að gera, fyrir utan að fallast á að aflétta sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila vegna skulda félagsins hjá bankanum gegn frekari tryggingu fyrrverandi viðskiptafélaga sóknaraðila og kaupanda að hlutum sóknaraðila. Verður að telja að mál þetta varðandi félagið C ehf. sé svo óljóst og kröfur sóknaraðila svo illa upplýstar að ekki verði hjá

Því komist að vísa því frá, með vísan til e-liðar 6. gr. samþykktá fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Öllum kröfum sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, F, er vísað frá.

Reykjavík, 20. desember 2013.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Unnur Erla Jónsdóttir